

КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ ЎЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

43-йил чиқиши
№ 165 (11.914)

Якшанба, 16 июль 1961 йил.

Баҳоси 2 тийин.

ТРАДИЦИОН МУСОБАҚА

Халқлар дўстлиги ҳаммамиз учун энг азиз, муқаддасдир. Бу дўстлик марксизм-ленинизм ғояларига содиқ бўлган совет халқлари оғига, ҳаётига сингиб кетди. Бу дўстлик буюк курашларда, қизгин меҳнатда, яратувчилик ишларида чиниқди, тобланди. Қардош республикалар ўртасида кўп йиллардан бери давом этиб келган социалистик мусобақа халқлар ўртасидаги дўстлигининг алоҳида рамзи бўлиб қолди. Шу мусобақа меҳнат соҳасида тўлқинчан бадан таърибларини умумлаштириш ва кенг ёйиш, халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини ривожлантириш, фан ва маданиятни юксалтиришда ҳам катта роль ўйнади ва афсускича қўлатди.

Бу йил республикаларда 3 миллион 200 минг тонна пахта, тирек ваъна 314 минг тонна гўшт, 979 минг тонна сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилди ва кенг ёйиш, халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини ривожлантириш, фан ва маданиятни юксалтиришда ҳам катта роль ўйнади ва афсускича қўлатди.

Дўстларимизнинг маслаҳатлари, тақлиди ва кўрсатмалари ҳаммамиз учун зарурдир. Чунки улар ўзаро тегишли жиҳатда бизда ишнинг кетиши билангина танишиб қолмай, ўзаро тўлқинчан қимматли таърибларини ҳам айтиш, уни қўлланш, йўлларини кўрсатиб беришлар, Шунинг учун ҳам маданий партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, мутахассислар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари мусобақаларимизнинг қатнашчилари томонидан аниқланган камчиликларини пухта ҳисобга олишлари, уни тез тўғатишлари, ўртага ташланган тақлиди ва тавсияларини чуқур ўрганиш, амалий ишда қўллашлари лозим.

Илгор олаблар, районлар, колхоз ва совхозлар ўзаро парвариниш юксак агротехника қондалари асосида ўқнаиб, катта майдонларда мул ҳосил етиштиришмоқдалар. Уларнинг ўзаси Ўзбекистон Республикасининг фахри, машҳур пахта устаси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бухоролик Шарофат Баракаева бошлик бригаданинг ҳар гул бўзаси ҳоирининг ўзиде 8-10 тадан кўсак олди. Янгиллик ташфиётчилари, пахтачиллигини ва уни механизациялаштиринг новатор машаққатлари — Турсуной Охунова, Мелиқўзи Умрзоков, Валентин Тюпко, Ойим Камолаллар ҳаммага машҳур бўлган жуда кўп колхоз ва совхозлар, илгор чорваларлар, сабзавотчилар, маккажўхориқорлар, ботбонлар,

ғаллақорлар, лубкорлар ўз социалистик мажбуриятларини бажариш йўлида галай иш қилдилар. Улар КПСС XII съездида катта тўхфа билан бораётдилар. Бу диларимизни шод этади.

Ленин социалистик мусобақада аниқгина районлар ва хўжаликларнинг орқад қолаётганлиги, мажбуриятларини бажаришда барча резерв ва имкониятлардан, моддий техника воситаларидан қониқарсиз фойдаланаётганликлари, ҳали ҳам ваъдабозлик, ваъзонхлик, баъзан эса қилинган оғина ишни бўғиштириб қўришти билан иш режасини бузиб қўйиш ҳоллари ҳўм сўриятини, бунга тоқат қилиб қўймайди. Маъна шунинг қўлиб қўйиш республикаларда ҳали аниқгина майдонда ўзгалар тегис ривожланиш ва ҳосилга кирмайлари. Сугорилиш, култивация, озиклантириш юксак агротехника талаблари даражасида ўқазилмайлари. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш суръати нийҳонда паст. Гўшт, сут, жул тайёрлаш ариим йиллик планлари қониқарсиз сактарилиди. Бу соҳада Сўрхондарё, Бухоро, Самарқанд областлари аниқсга кейинда қолмоқда.

Партия, совет ташкилотларининг энг муҳим вазифаси ана шу қолдиқларни тезда тўғатишдан, ўзга парвариниш қатъиян яхшилаш, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштириш суръатини тезлатишдан, бунинг учун жойларда ташкилотчилик ишлари савиясини юксак даражага кўтаришдан юбортири.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг социалистик мажбуриятларида бундай дейилган эди:

«Биз пахта, гўшт, сут, узум, мева, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш кўпайтириш учун қардошларимиз — Тожикистон, Туркменистон, Озарбайжон, Қозғоғистон, Қирғизистон ва Арманистон пахтакорлари билан бўлган традицион социалистик мусобақани давом эттирамиз».

Биз жонажон Коммунист партияси ва Совет ҳукуматиимизияни ишонтириб айтмишми, КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларини муваффақиятл бажариш учун бутун куч ва ғайратини сарфлаймиз ва пахтачиллигини, чорвачилигини ҳамда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтириш соҳасидаги мажбуриятларимизни шараф билан бажарамиз».

Республикаимиз қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг, барча партия, совет, комсомол ташкилотларининг, қишлоқ хўжалик органларининг бутун фаолияти ана шу вазъатнинг устидан чиқиш учун курашга қаратилмоғи керак. Коммунистик қўрилиш авж олдириб юборилган, миллион-миллион кишилар етти йиллик режаларини бажариш учун ҳормай-толмай меҳнат қилаётган шу кўчларда қонқардош республикалар ўртасидаги традицион мусобақамиз янада авж олсин, ҳаётбахш дўстлигимиз янада мустаҳкамлансин!

САЛМОҚДОР КЎСАКЛАР КЎПАЙМОҚДА

Ун беш йилдан бери Қурбонота Раҳмонов Сталин районидаги Ленин номли колхозининг йирик пахтачилик бригадасига раҳбарлик қилмоқда. Лекин унинг устасида иккунга ойининг биринчи ярмида ҳеч қачон шунчалик кўп шона, гул ва кўсак бўлмаган эди. Ўзгаларнинг пастки шохларида ҳозирдаёқ беш-олтитадан кўсак бор.

Раҳмонов бригадаси ҳар гектардан ўрта ҳисобда 40 центнердан, яъни планда мўлжалланганига қараганда қариб 15 центнер кўп ҳосил олишга қатъий аҳд қилди.

Бригада бу йил ҳар қачонгидан эрта мўлдатда ўзани танлаб чеканка қилишга киришди. Салмоқдор ҳосил тўпланишига ёрдам берадиган бу муҳим агрономия тадбири эрта-индин ҳамма жойда ўтказилади.

Туркменистонлик пахтакорлар Хоразм далаларида

Мусобақадор Туркменистон ССР пахтакорларининг вакиллари Хоразм областининг Гулран райони колхозларида уч кун бўлиблар ва социалистик мажбуриятларининг қандай бажарилаётганини билан танишиб чиқдилар.

Район колхозлари бу йил оғаватига 27 минг 500 тонна «оқ олтин» етиштириб бериш керак. Ўзлар текшириш бригадасининг аъзолари қўнчилик колхозларда ўзга туларларнинг нормал қилинида бўлиш татқиқламаганини аниқладилар. Шунинг назарда тутиб пахтакорларга ҳар бир тулғузда 1,5-2 тулғузнинг ҳосилини тўлиқлиги маслаҳат беришлар.

Ленин номли колхозда ахлти карталарда ўзга қанқатиб қўйилган. Қурбонота Раҳмонов бошлик бригадасида эса ўзга бостириб сугорилмоқда. Бу бригадасида култивация фақат бир томонлама ва савё ўтказилди. Ўзига тўшган ҳашарот кўпайиб бормоқда. Ортиқ йўлдошев, Камол Қўчқоров бошлик бригадаларда ўзга чала сугорилмоқда, экин ўтга бостириб юборилган. Колхозда 78 киши сўғичлик

С. ИБРОҲИМОВ,
Д. МАТЖОНОВ.

Маккажўхорида силос бостирилмоқда

ВОБКЕНТ. («Қизил Ўзбекистон» мухбири). Вобкент районидagi «Пахтакор» колхозида 119 гектар ердаги маккажўхори қатор оралари икки марта узунва ва қўндалангига култивация қилинди, икки марта озиклантирилди ва қандир сугорилди. Натияжада экин барвақт етилди. Ўртоқ Нуриев бошлик бригада маккажўхорида силос бостиришга Бухоро областида биринчи бўлиб киришди. Тўрт кунга 155 тонна силос чуқурларга солинди.

Бригада аъзолари биринчи экиндан ҳар гектар ҳисобига 450 центнер ўрилган 600 центнердан силос бостириш мажбуриятини олдилар. Шу билан бирга биринчи ҳосилини тезда йиштириб, 60 процент майдонга тақдор экинга киришилди. Тақдорий экиннинг ҳар гектаридан 300 центнер қўнма олди. Колхозда 17 силосхона қурилган. Яна 6 та қуриляпти.

Райондаги «Ленинизм» колхоз ҳам эрта-индин силос бостиришга киришди. Бу колхознинг Ёлғор Раҳмонов бошлик маккажўхори бригадаси аъзолари 140 гектар эрининг ҳар гектаридан 800 центнердан қўнма етиштириш мажбуриятини олганлар. Уруғчилик ажратилган участканинг ҳар гектаридан 40 центнердан дон етиштириш учун курашилмоқда.

КОММУНИСТЛАР ЕТАКЧИ

Бағдод районидagi йирик пахтакор хўжалик — «Москва» колхозида мул ҳосил тўплаш учун курашга коммунистлар етакчилиги қилмоқдалар. Партия ташкилилик ҳисобидан 47 коммунистдан 6 киши бригадаларга, 11 киши эвенога бошчилиги қилмоқда. 9 коммунист эса ўзгани қондириб сугорилган бошчаларга намуна бўлмоқда.

Коммунист Фотима Аҳмедова бошлик бригадасида иш аниқсга яхши ташкил этилган. Ўзга вақтида ўғит, сув берилмоқда, парвариниш ўрнига қўйилмоқда. Натияжада ҳар тулғузда 2-3 тадан кўсак пайдо бўлди.

Коммунист Низоим Имомов, Мадания Иброҳимов, Гаников Мирзаев ўртоқлар бошлик бригадаларда ҳам ўзга парвариниш агротехника талабига мувофиқ ўтказилаётганидан шон ва гуллар кўпайиб, кўсакка айланмоқда.

С. СОТИБОЛДИЕВ.

ХУШ КЕЛИБСИЗ, АЗИЗ МЕҲМОН!

Гана Республикасининг Президенти ва ҳукумат бошлиғи
доктор Кваме Нкрума бугун Тошкентга келади

Атоқли давлат арбоби ва сиёсий арбоб, Гана Республикасининг Президенти ва ҳукумат бошлиғи доктор Кваме Нкрума 1909 йил 21 сентябрда Гананинг Аксим районидagi Нкрума қишлоғида зарғар оиласида туғилган. Ў бошланғич маълумотини миссионерлик мактабларида олди, шундан кейин коллежники тамолаб чиқди ва бир неча йил ўқитувчилик қилди. 1935 йилдан бошлаб 1945 йилгача АҚШда бўлиб, Линкольн ва Пенсильвания университетларида экономика, социология, теология, фалсафа ва тарихни ўрганди. 1951 йилда унга ҳуқуқ доктори деган илмий даража берилди.

К. Нкрума 1945 йилда АҚШдан Англияга келиб, юрилик ва фалсафа фанларини ўрганишнинг давом эттирди ва тез орада сиёсий ишларда актив қатнашга бошлади. Африканинг Лондондаги бир қанча жамоат ташкилотларига раҳбарлик қилди. Ганбий Африка студентлари союзи газетасига редактор бўлди. Ўш қанча китоб ва брошюралар босиб чиқарди. Нкрума ана шу китоб ва брошюраларда Африканинг мустамакчилик зулмидан озод бўлишини қатъий талаб этди.

Нкрума 1947 йилда ватанига қайтиб келди ва Олтин Қирғон Бирлашган конвенции сиёсий партиясининг бош секретари бўлди. Актив сиёсий фаолияти учун 1948 йилда партиянинг бошқа раҳбарлари билан биргаликда мустамакчилик инглиз маъмурулари томонидан қамолди олинди. Бирлашган конвенция сифиди ажратилиб рўй бергандан кейин К. Нкрума 1949 йилда конвенция Халқ партиясини тузади. Бу партия мамлакатга ўз-ўзини бошқариш ҳуқуқи дарҳол берилишини кескин суратда эълан қилди. 1950 йилнинг бошларида мустамакчиликка қарши кураш олиб бораётган учун инглиз маъмурулари Нкрумани яна тюрмага ташладилар. Аммо 1951 йилда халқ оmmasининг қатъий талаблари таъзики остида мустамакчилар К. Нкрумани конвенция Халқ

партияси умумий сайловларда галаба қилгандан кейин тюрмадан озод қилишга мажбур бўлибди. К. Нкрума Олтин Қирғон биринчи ҳукуматининг бошлиғи бўлди. Мустамакчилар бу ҳукуматда энг муҳим министрликларини ўз қўлларида сақлаб қолган эдилар.

Доктор К. Нкрума 1953 йил июль ойида Олтин Қирғонни мустақил деб эълон қилиш тўғрисидаги тақлифин илгари сурди. Қонуни чиқарувчи мажлис бу тақлифин маъқуллади. Шундан кейин К. Нкрума бошчилигидаги миллий озодлик ҳаракати янада кенгайиб кетди. Халқнинг кўп йиллар мобайнида олиб борган кураши муваффақият билан тугалланди. 1957 йил 6 мартда мамлакат мустақил давлат деб эълон қилинди. Доктор К. Нкруманинг тақлифи мувофиқ, Олтин Қирғон ҳам ўз составига қирган қадимий Африка давлатининг номи билан Гана деб атади. Халқнинг умумий овоз бериш йўли билан изор қилган хоҳиш-тилагига мувофиқ Гана 1960 йил 1 июлдан бошлаб республикага айланди. Доктор Кваме Нкрума эса бу республиканинг биринчи Президенти қилиб сайланди.

Президент ва у бошлиқ ҳукумат ички сиёсат соҳасида мамлакатнинг мустақиллигини ва бирлигини янада мустаҳкамлаш, унинг миллий экономикаси ва маданиятини ривожлантириш йўлини ўқнаиб келмоқда.

Доктор Нкрума бошчилигидаги Гана ҳукумати бетарафлик ва харбий-сиёсий блокларга наташаимаслик сиёсатини амалга ошириб келмоқда. Доктор Кваме Нкрума Ўзбекистонга ва буюк мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш ҳақида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XV сессиясига тақдим этилган совет тақлифларини қўллаб-қувватлади.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг тақлифи мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Гана Республикасининг Президенти ва ҳукумат бошлиғи доктор Кваме Нкрума бугун Тошкентга келади. Совет Ўзбекистонининг меҳнатқашлари азиз меҳмонни қизгин табриқлаб, унга ва дўст Гана халқига ўзининг мустақил ва суверен республикасини барпо қилишда янгидан-янг муваффақиятлар тилайдилар.

Бутун саҳро гўл галлага қўмилган. Олтин бойлик кўтарган шона-шода бошқалар Сош энгб салом бераётгандай.

Бу ерда техника ҳўмрон. Комбайнлар қўшалоқ-қўшалоқ бўлиб галла ўрмоқда.

— Группалаб ишлаш, — дейди моҳир механизатор И. Д. Рудов, — машиналарга техника назоратини яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини оширишга қўлайлик туғдирмоқда.

Иван Дмитриевичнинг ташаббуси билан 44 та комбайнлар иборат 14 та группа тузилган. Ҳар бир группида 3-4 тадан комбайн бўлиб, бир маҳалда ишлайди ва галлани конвейер усулида ўриб-йигиб боради.

Қўшалоқ агрегатлардан бирини Абдурашид Ганиев бошқармоқда. У ўз агрегатининг тез ва тўхтовсиз ишлашига диққат қилиб бормоқда.

— Жуда соо! — дейди Абдурашид заъиланиб, — бугун ҳам 70 гектардан кам бўлмайд.

Комбайнлар илгарилаб бормоқда. Уларга ёндошаётган автомашиналар тез-тез алмашиб турибди. Галла юк машиналарига отилиб, чинмоқда. Экинлик бошлиғи Ойдин Саидхон ўз ёрдамчиси Қўшқор Оқилловга штурвални топшираётган.

— Эҳтиёт бўл, суръатни бўшаштирма! — деб таъинлади. Ойдин экинлик атрофини айланиб ўтди-да, бункерга урина бошлади. У намердан оқиб ўтаётган галланинг социалистини тўхтади, бункернинг бўшаган муруватларини маҳкам бурди.

— Ҳаракат тезлигини баравар тутинг, — деб ишорат қилди Ойдин штурвалчи ва шоферга.

Улар комбайн билан автомашина ҳаракатини мувофиқлаштиришлар. Иш яна ҳам жадаллашиб кетди. Шу кунги 63 гектар эрининг галласи ўриб олинди. Омборга 480 центнер галла тўқилди.

Абдурашид Ганиев бошлик агрегатчилар ҳам ўз сўзларининг устидан чиқдилар. 70 гектар майдондан 540 центнер бурғой йиштириб олдилар.

«Уларнинг» совхозининг 20 минг гектарлик галла майдонига ўрим-йигим ана шундай жадал бормоқда. Совхоз ишчилари ўрим-йигимда прогрессив усуллардан кенг фойдаланишмоқдалар.

Комбайнлардан йўл-йўлакка бевосита автомашиналарга ортिलाётган галла қабул пунктига автомашина йўли билан жуда тез бўшатилади. Бу билан автомашиналар ҳаракати 3 баравар ошли. Галла ташилди, яна 40 та машина қўшилди. Илгари юк бўшагини

билан Санд бўлган 153 киши бошқа ишларга сафарбар қилинди. Совхоз бўйича илгари 7 та майда хирмон ўрнига битта марказий қабул пункти ташкил қилинди. Илгари ҳар бир хирмонда 8 кишидан жами 56 киши ишлаган бўлса ҳозир тўла механизацияланган марказий пунктга ҳаммаси бўлиб 6 киши бутун ишларини бажармоқда.

Республикада энг йирик галлакор хўжалик ҳисобланган «Улар» совхози дон етиштириш юзасидан бу йил етти йиллик даражасидан ҳам ўзиб кетади.

Совхоз ишчилари КПСС XII съезди ва Ўзбекистон компартиясининг XVI съездини давлатга пайдандан ошириб 1000 тонна галла тошчириш билан кутиб оладилар.

Ю. ЮНУСОВ,
«Қизил Ўзбекистон» мухбири.

Суратларда: 1) Моҳир механизатор Абдурашид Ганиевнинг экинлари ўрнида. 2) Галла комбайнidan бевосита юк машинасига тушмоқда. 3) Галла давлат омборига жўматилмоқда. А. Свищук фотолари.

АЛИЖОНОВ БРИГАДАСИ ЧЕКАНКА ҚИЛМОҚДА

ОҚҚУРҒОН районидagi «Оққўрғон» совхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тошмамат Алижонов бошлик қилаётган бригадаси ўзгани чеканка қилишни бошлади. Бу йил ўзбек селекционерлари етиштирилган «С-4727» нап пахта чигити экинган эди, ўзга тез ривожланди. Бригада аъзолари гектаридан 40 центнер ҳосил олиш учун пухта замин яратдилар. Ўзгалар совхоздаги энг яхши ривожланган ўзгадир, ҳар тулғада 4-5 тадан кўсак бор. Бригада пахта майдонининг 80 процентидagi ҳосилини машина билан териб олади.

СУРАТДА: бригада бошлиғи Тошмамат АЛИЖОНОВ (галла) ва Тошкент қишлоқ хўжалик институти экономика факультетининг IV курси студенти-практикани Зонр ОДИМУРОВА табақалаб чеканка ўқнаган ўзгалар орасида.

К. РОЗИКОВ ФОТОС.
(ЎЗТАГ ФОТОХОНЯСИ).

БУГУН—МЕТАЛЛУРГЛАР КУНИ

Металл чиқаришни кўпайтириш мамлакатимиз учун жуда муҳим аҳамиятга эга бўлиб, бу халқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан партия XXI съезди томонидан қўйилган вазифаларни мuddатидан илгари бажаришнинг, тинчликни мустаҳкамлашнинг асосий шартларидан биридир.

Н. С. ХРУЩЕВ.

В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи прокат цехининг Қўрбонали Ташматов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси металлургия кунини меҳнат ҳафаси билан кутиб олди. СУРАТ-ДА: шу бригаданинг аъзолари: Ойша Рамазонова, Аббос Ҳасанов, Ўзбек Муратов, Мустафо Мазалов, Қўрбонали Ташматов, Владимир Климов ўртоқлар. Н. Глауберзон фотоси.

МЕТАЛЛ—САНОАТИМИЗ ҚОН ТОМИРИ

Бутун бутун совет халқи шонли металлургиячиларимиз — доминаторлар, пулат эритувчилар, прокатчиларни байрам билан қизғин табриқлайди. Владимир Ильич Ленин металлургия индустриясининг асоси деб атаган ва оғир саноатни устуни даражада ривожлантириш учун куч ва маблағни аямаслик керак, деб таъкидлаган эди. Партия ва ҳукуматимиз В. И. Лениннинг ана шу васиятларига амал қилиб, чор Россиянинг совиқ чека ўрдаларида ҳам ҳозирга қадар техникаси билан қўрқолган оғир саноат қорхоналарини барпо этди. Республикаимиз қора металлургия саноатининг тўғриги — Бек-обод металлургия заводининг ишга тушганига салкам йигирма йил бўлди.

Бу йил Ўзбекистон металлургиялари юз меҳнат байрамларини катта ўтуклар билан кутиб олдилар. КПСС XXI съезди қарорларини амалга ошириб, қорхонамиз коллективни етти йиллик топшириқларини мuddатидан илгари бажариш учун қизғин курашмоқда. Кейинги йиллар ичида янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга солиниди, янги техника ва илгор технология жорий этилади; ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасида биринчи илгари амалга оширилади.

Партия XXII съезди шарафига бошланган социалистик мусобақага қўйилган коллективимиз ярим йилда бир йиллик мажбуриятини бажариб, Ҳозир диланга қўшимча равишда пулат ва прокат ишлаб чиқармоқда. Планага қўшимча равишда ишлаб чиқарилаётган ҳар бир тонна маҳсулот — бутун коллективимиз фидокорона меҳнати-

нинг самарасидир. Қорхонамиз коммунистик меҳнат коллективини деган шарафли ном учун курашмоқда. Прокат цехи ва кўпгина бригадалар коммунистик меҳнат коллективини деган шарафли ном берилган.

Прокат цехи ярим йиллик планини мuddатидан бир ҳафта илгари бажариб, Планага қўшимча равишда бир неча минг тонна товар прокати ишлаб чиқарибди. 400 тонна металл, 600 тонна мазут тежалди. Кўплай электр энергияси иқтисод қилинди.

Прокат цехининг «300» станцияда ишлаётган Социалистик Меҳнат Наҳрамони Саид Нуриддинов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси ярим йиллик планини биринчи бўлиб бажарибди. 107 тонна металл, 210 тонна мазут, 13 минг

киловатт соат электр энергияси тежалди.

Мартен цехида ҳам илгорлар оз эмас. А. Зяблов, Д. Казаков, А. Алиев, Н. Краси ўртоқлар Социалистик Меҳнат 2-печ коллективини ярим йиллик планини мuddатидан илгари бажариб, Планага қўшимча равишда юзлаб тонна пулат ишлаб чиқарибди.

Бир қатор ташкилий-техник тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида ишчимизнинг унуми ортиб борапти.

Мартен цехида тайёр бўлган пулат қуйиладиган тележарлар қўлланилмоқда. Уларнинг сигими катта. Натижада пулат ишлаб чиқариш 1,5 процент ортибди. Автоматик қисқичлар ва кучли магнитлар жорий этилди. 30 тоннага яқин юк кўтари оладиган кран ўр-

натдик. Мартен печларининг конструкцияси яхшиланиши натижасида пулатнинг сифати ошди.

Қорхонамиз янги орада табиий газ билан ишлай бошлади. Кўнги кеча газ қузуларини монтаж қилини тугатди.

Прокат цехида «300» станциянинг ускуналари мукамаллаштирилди. Вайкларни автоматик тарзда пайваллашнинг жорий этилиши натижасида уларни сарфлаш кескин камайди, меҳнат унумдорлиги ошди. Брок маҳсулот ишлаб чиқариш йўли бекинди. Янги йиллар ичида бу станция реконструкция қилинди. Истиш воситалари, металлни қизитган ҳолатда кески операцияларни мукамаллаштирилди. Тунука станига конвейер печлар ўрнатилди. Натижада стандарт қўл кучи билан бажариладиган ҳамма ишлар механизациялаштирилди.

Заводимиз рационализаторларини янги техника ва илгор технологияни ишлаб чиқаришга татбиқ этиш соҳасида катта ишларни амалга оширилди. Ярим йил ичида 245 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу таклифларнинг жорий этилиши натижасида олти ой ичида 44714 сўм иқтисод қилинди. Мартен цехининг мастери Артохов, шу цехнинг пулат эритувчиси Жилев, слесарь Аметов ўртоқлар қорхонамизнинг энг актив рационализаторларидир. Прокат цехининг болтовшчи Калустин, мартен цехининг меҳнатчи Артохов ўртоқлар томонидан тақдиф этилган йилликлар қорхонамиз учун муҳим аҳамиятга эгадир.

Етти йиллик давомида қора металл ишлаб чиқариш Бек-обод металлургия заводини реконструкция қилиш ва кенгайтириш асосида янча ўсди. Заводда пулатни узулмас кўйиб турши учун ускуна қўрилди. Мартен печларини табиий газга кўчириш юзасидан дастлабки ишлар қилинмоқда. Пулат эритиш янги фуреат ички қисоролд ердан олиб борилади. Металлургия процессларини автоматлаштириш ва кўп меҳнат талаб қилмайдиган ишларни комплекс равишда механизациялаштириш юзасидан бир қатор тадбирлар амалга оширилди.

Металлургия ҳақида қилинган оталарча ғамхўрликка жавобан, барча совет металлургиялари каби қорхонамиз ишчи ва инженер-техник ходимлари ҳам фидокорона меҳнат билан жавоб беришмоқда. Планага қўшимча равишда ишлаб чиқарилаётган юзлаб тонна пулат ва прокат мамлакатимиз иқтисодий қудратини янада оширади, коммунизм қурилишига муносиб ҳисса бўлади.

А. САЛЕНЕК,

В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи-нинг бош инженери.

БАЙРАМГА СОВҒАМИЗ

«Ингичка» қони коллектив металлургия байрамини меҳнат зафарлари билан кутиб олди. Иккинчи кварталда рула қазиб чиқариш планини 102 процент бажарибди. Биринчи шахта кончилари эса байрам арафасида етти ойлик план бажаришда етти ойлик планга рапорт бердилар. Шахтадаги А. Ташкинов ва С. Курмалиев бошлиқ сменаларга коммунистик меҳнат коллективини деган шарафли ном берилди.

Конда КПСС XXII съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа кун сайин аж олмоқда. А. Коринев, С. Холитова каби флотаторлар, Х. Бекназаров, Р. Штеберг каби пармаловчилар олдинда бормоқдалар.

«Ингичка» қони коллектив партия съезди очилаётган кунгача ўн ойлик планини бажариш мажбуриятини олган. Бу юксак мажбуриятни бажариш учун коллектив шу кунларда тайёр билан ишлаб, рула қазиб чиқаришни кўпайтирмоқда; 15 августга рудани уч босқичда майдаловчи ускуна ишга туширилади.

Ғ. МУРОВО,

«Ингичка» қони партия ташкилотининг секретари.

ЙИРИК МАСШТАБЛИ КАРТА

Республика Тупроқ экспедицияси бошқармаси Тошкент области, Юкори Чирчиқ районидagi қолхозларнинг ер-тупроқ карталарини йирик масштабда ишлаб, қишлоқ хўжалик мутахассисларига ажойиб қўлланма тақдим қилди. Республикада энг йирик масштабда ҳисобланган бу ер-тупроқ карталар дала экинларини органик ва минерал ўғитлар билан озиклантиришда жуда катта аҳамиятга эгадир.

Ерларнинг структураси ҳисобга олинмасдан, тахмин билан озиклантириб келинган далаларга эндиликда яхши ва илмий асосларда ўрганилган тупроқ хилларига қараб озуқа моддалар солинади. Йирик масштабда бўлган ер-тупроқ карталар қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олишда шубҳасиз, катта роль ўйнайди.

З. РАСУЛОВ,

Тошкент области қишлоқ хўжалик бошқармасининг бош агрономи.

ИЛМИЙ-ТАЖРИБА СТАНЦИЯСИ

САМАРҚАНД. («Кизил Ўзбекистон» мухбири). В. В. Куйбисев номидаги қишлоқ хўжалик институтини олабастаги қолхоз ва совхозларга фан ютуқлари ва илгор тажрибаларини тарқатувчи илмий-тажриба станциясини қилиб белгиланди. Бу ерда қишлоқ хўжалигининг комплекс юксалтириш юзасидан илмий тадқиқотлар координация қилиниди, илгор тажрибалар умуллаштирилади, олабастаги барча хўжалиқларга кенг тарқатилади.

«Деҳбел» совхозини институт илмий ходимларининг амалий фаолиятида тажриба-экспериментал хўжалиги сифатида хизмат этмоқда.

Маҳсулот юқори навли бўлади

АНДИЖОН. (ЎЗТАГ). Жаҳонда энг яхши маҳсулот ишлаб чиқариш учун мусобақа бошланган москваликларнинг таъини Андижондаги Володарский номидаги тикув фабрикаси коллективини қизғин қўллаб-қувватлади. Коллективик меҳнат қорхонаси деярли ҳар кун иш учун қурашмоқда бу фабрикада ҳозирдаги буюмларнинг тўқсон етти процентини биринчи сортли қилиб ишлаб чиқаришмоқда.

Мастер Е. Н. Мошнина бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси яхши намуна кўрсатмоқда. Бригада бутун маҳсулотини тўқсон тўққиз ячим процентини биринчи сортли қилиб чиқармоқда. Бригададаги ян саккиз ишчиликнинг ҳар қайсиси бир неча ишлаб чиқариш процессин бажаради.

Фабрикада деярли ҳаммаси коммунистик меҳнат зафардорларидан иборат бўлган жамоат контроллари институтини тизилди. Жамоат контроллари ва ёзар текшириш бригадалари бракинг илмий тазомили тисиб қўйилди.

НУКУСДА РАДИО УЙИ

Давлат лойҳахонаси алоҳида институтининг Тошкент бўлими Қорақалпоғистон Автоном Республикаси пойтахтида телевизион центр — Радио уйи қуриш лойҳасини ишлаб чиқди. Лойҳа амалга оширилган. Қорақалпоғистон АССР районлари учун махсус программада телекешитириллар олиб борилади.

И. МАДГАЗИН.

ДЕПУТАТ — ХАЛҚ ХИЗМАТКОРИ

САЙЛОВЧИЛАР МИННАТДОР

Гиждувон район комсомол комитетининг секретари Қизилбоб Ҳусанов 1955 йилда ўз ҳоҳиши билан районда энг қолқо ҳисобланган Ленин номидаги қолхозга ишга борди. Қизилбоб жасорат ва тадбиркорликни кўрган қолхозчилар тез орада уни қолхозга раис қилиб сайлашди.

Янги раис қолхознинг аҳоли билан чуқур танишди. Ҳамма иш ўйлаб-ўйлаб. Бир неча йилдан бери пахта планни бажаришда. Қанча-қанча резервлар фойдаланилмай ётибди. Меҳнат интизоми ниҳоятда бўшашиб кетган. Элаштирилмаган ерлар кўп.

Раис қолхозда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, мавжуд экин майдонларидан мўл ҳосил етиштириш ва янги ерлар очиш тадбирларини белгиллаб чиқди. Правленининг аъзолари ва қолхозчилар бир жону бир тан бўлиб раис опа бошчилигида пахта ҳосилини кескин ошириш, экин майдонларини қўриқ ер ҳисобига кўпайтириш учун энг шимариб ишга киришдилар. Қолхозда меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Илгорлар сафи кўпайди. Пахтачиликда комплекс механизациядан унумли фойдаланилди. Буларнинг ҳаммаси пахтадан йилдан-йилга юқори ҳосил етиштириш имконини берди.

1954 йилда қолхозда ҳар гектар ердан 13 центнердан ҳосил етишти-

рилган бўлса, ўтган йили ҳар гектар ердан салкам 30 центнердан «оқ олтин» йиғиб олинди. Шу йиллар ичида пахта майдони 150 гектарга кенгайди.

Бу йил қолхоз аъзолари КПСС XXII ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVI съездларини пахтадан юқори ҳосил етиштириш билан кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Кейинги йилларда қолхоз даромадининг ошиши билан ободончилик ишлари кенг қўламда олиб борилади. Қолхозда янгидан-янги мушташа биналар қад кўтарди. Ўрта мактаб биноси, ҳаммом, типовой ўрта ва яси, туғруқхона, амбулатория биналари шулар жумласидандир. Бу биналар меҳнаткашлар депутатлари Бухоро области Советининг депутати, қолхоз раиси Қизилбоб Ҳусановнинг ташаббуси билан бунёдга келди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Қизилбоб Ҳусановнинг пахтачиликни ривожлантиришдаги самарали меҳнатларини муносиб тақдирлади. Унга Социалистик Меҳнат Наҳрамони деган шарафли унвон берилди.

Эл ҳурматиға сазовор бўлган Қизилбоб Ҳусановдан қолхоз аъзолари ба ҳарча сайловчилар беҳад миннатдордир.

Н. ТОҶИБОВЕВ.

ШЕРМАТОБОД ТОНГИ

Андижоннинг ЛАВҲА хоналар, тикув-зап кўрмас ер-лар бор-ди. Андижон деганда ёдингизга ажойиб газалхон шoir Фирқатнинг:

Одам эрмас ҳар киши гар айламас ёд Андижон,
Чун мусофир хотирин айлаб турар шод Андижон.
Умри кечсун дашт аро
Маъжун каби, ҳар кимса
Қадрина етмай эдэр, улса
Эмон од Андижон!

Бу қадимий шаҳарнинг 15-20 километр нариқорларда ҳам шаҳарнома мушташа қишлоқлар бунёд бўлган.

Нўли шухрати тарқалган Ибносоттомо томон олинди. Маана Ибносоттомо Тўртўл қишлоғидан эди. Ҳозир бу ер Шерматобод деб аталади. Ҳам қишлоқлар Тўртўлда қолхоз эркинлиги аксийиб раҳбарларидан бири, Социалистик Меҳнат Наҳрамони Шермат Юсуповнинг юракдан ўчмас хотираси учун қишлоқнинг номи Шерматобод деб атайдилар.

Худди шаҳардагидек жонли, кўркам, узун коридорнинг икки томони шинам хоналар билан ўтган қолхоз правленининг олдида Шермат Юсуповнинг зарҳали бюсти ҳам бор.

Шерматобод қишлоғидаги Сталин номидаги қолхоз ўзининг қар томонлама етуқлиги билан сизга коммунизмнинг мунасабат кўртакларини кўрсатиб турибди. Оппоқ сақоли нуруний кекса Ҳанимжон отанинг айтишича: Тўртўлда ялғари ҳозир аксийиб биналарнинг ҳатто битта хонаси ҳам бўлмаган.

Қолхоз правленисидан ҳам чиройли мактаб-интернатни айтмайсизми. Қолхоз ҳисобчиси Мирзабахром Адашовнинг аниқ ҳисобига қараганда қишлоқда бу икки қабати яриқ раб турган кўркам бинада 40 га яқин хона. Шу жумладан шинамилганда иштаҳа очилиб, натадиган жонга ҳузур охинона, спорт зали, кутубхона, ётоқ-

ри бор. Еш авлод учун бу ерда ҳамма нарсa муҳайи. Ёз, каникул даври бўлгани учун бу ернинг эгалари асосий йўзалликка эга бўлган, ўрмонзор Арслонбод тоғидан пионер лагерига дам олмақдалар.

Мактаб-интернат тўғрисидаги биттайд деб қолган икки қаватли биналарни кўрибди. Бу қолхозчиларнинг уй-йўллари экан. Бу уйлардаги 23 хоналардан ташқари ванна, водопровод кранлари, бинони пар билан иситадиган улкан печка турбала ҳуснига-хусни қўшиб турибди.

Қишлоқда булардан ташқари ҳаммом, ёғи кинотеатр, 3 магазин, охинона, туғруқхона, сақалхона ҳамма-ҳаммаси бор. Шерматободнинг азамат қишлоқлари, шулардан ишларини бунёдга келтирган асди инсонлар янги даврнинг йўлини юлдузларидир. Бу қишлоқда 14 мингга яқин аҳоли яшайди. Қишлоқ асосан пахтакорлар қишлоғи. Бу ерда олий маълумотли, турли насабга эга бўлган юзлаб ўғил-қизлар бор. Қолми-жон Худойбердиев — ўқитувчи, Қисман Отамқараев — зоотехник, Турдали Эғамназаров — агроном, Тошмирза Убайдуллаев — инженер, Абдураҳмон Халилов — экономист. Булар ўйлаб мутахассисларнинг бир нечаси қолос.

Қишлоқ асосан пахтачи чорваси, ипаги, маккажўҳори, боғи, бедаси, шолиси билан машхур. Ҳеч йил йўқини, Сталин номида қолхоз пахта планини бажармаган бўлсин. Қолхоз 3244 гектар ерга пахта экади. Коммунистик Турдиқон Қодиров бошлиқ бригада 76 гектар ерга пахта экан. Ҳозир ҳар бир тулда бир неча шона, гул ва 3-4 тадан қўсан бор.

Қолхоз раиси, ишда сигналган Ингит Мамадали Суворов: — Пахтакорларимизнинг сўзи-сўзи. Бизда ишимиз билан гапимиз бир. Ленин орденли областимизнинг 750 минг тоннага ўз ҳиссамизни қўшамиз, — дейди.

Шерматобод улуг давр билан нафас олмақда. Бу ерда меҳнат чинакам роҳатга айланмоқда. Неча юзлаб янги уйларда яшайётган қолхозчилар янги давр, янгича меҳнат одамларидир.

Шерматободнинг ҳар тонги давр қўшининг саҳий нурули билан отади. Бу ерга келиб қишлоқнинг ўз кўзи билан кўрган, унинг одамлари билан сўзлашган киши етуқ-жамоли ва меҳнатдаги қамолдан мамнун бўлади.

Ю. ҲАМДАМ.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. Поп районидagi Ленин номидаги қолхоз территориясида Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги турупчиноселик илмий текшириш институтининг комплекс экспедицияси илмий тадқиқот ишлари олиб бормоқда. Экспедициянинг мақсади районнинг тупроқ шароитини ўрганиш ва ер қатъий тузилиш, Экспедиция остидада географлар, физиклар, кимёгарлар ҳамда микробиологлар бор. Худди шундай экспедициялар республиканинг бошқа областларида ҳам қўнаб кетди. СУРАТДА: экспедиция аъзолари, институт илмий ходимлари З. Салоҳидинов ва А. Сулоновлар тупроқ зичлигини аниқламоқдалар.

Г. Войко фотоси (ЎЗТАГ фотохроникаси).

ҚУЁШ БОЛАЛАРИ

Прометейга ҳишатсамийкин бу қишлоқлари. Инсонга олов ёнғираб берган Прометей замонамиз қаражолари билан боғлиқ оларимизки?

Юнон афсонасининг қаҳрамони замонамиз чавондорларига қалъи ҳам бўла олмайдиган. Ҳар ҳолда, Прометей афсона қаҳрамони, металлургия эса давронига марҳум майдонлари.

Печ... Иссик қаб совиқ, металл билан олишадиган бу ерда. Алмава ялғизига тоб беролмаган металл эрикти. Инсон эса марғур. Унинг пешонасида тер тоғишлари. Алмава қалаби билан табриқлаб, пулат қуковчилик юзичи ерикти. Самобдай эриган металл ишчиликка бардошсиз қойил.

Ҳа, марғур майдон бу! Қураш майдони бу! Соғиқ металл билан иссиқ қаб қурашда инсон қолди келди. У чинқиб, тобаниб чиқди бу қурашдан. Мана, пулат қуковчи пеш оладида қоядек турибди. Бу қоя — Бек-обод металлургия заводи. Мартен цехининг биринчи печидога иш боши — Банноп Мирзаматов.

Банноп заводда мамлакат ва халқ учун оғир дамларда келган. Уруш... Жон олиб, жон берилган. Элу юрт қатори Баннопнинг акалари ҳам фронтда. Катта оила эндишона 15 бахорини қўриган дустарига сўнчи қолди. Банноп мактаб партиясини тарқатиб, мартен пешча қириб келди. Лоф бўлмасин, ишчица чекка қиришди, металл эрига бошлади. Деярлик Банноп ҳозирча ердан ишчица. Уёқ-бўёққа разм солиб, кўзи янчиб юрибди.

Мартен печлари эндида марғ туради, чумчуқларим, фақат марғ туради, — деб ўқиради сержаҳа, аммо оққонил кекса мастер ҳар бир еш ишчица. — Мўрт одам туромайди қўйидай лавулаб турган пеш энди.

Лекин чумчуқлар долин чиқиб қолди. Уруш даврининг машаққатли йиллари давомида рус ишчилар синфининг ердан билан забек металлургиясининг катта отаида етишилди катта. Билар орасида пулат эритувчи Ҳафиз Ғаниев, Анвар Тошплатов, Банноп Мирзаматов, қрам машинисти Чингиз Махмудов, жоғобчиқ Назиржон Қаримов, қана-вачи Олим Мирзаев ва бошқалар бор эди...

Банноп Мирзаматов ғи йилдан бери бригадасида бошчилик қилган. Шу йиллар давомида у озиқ-овқат шогирдларини етказди? Шу қурашда Мирзаматовнинг шогирдлари мартен пеш-лариди баракали меҳнат

қилмоқдалар. Тиниб-тинчимасан, устоғ эса ҳозир ишлаб чиқаришга яқиндоғина келган йилларга бу билим ва тажрибасини қўйиб билим дўғатмоқда. Шуларнинг бири — ҳўнар мактабини дўғон били битариб келган Анатолий Суховий.

Яқинда Банноп смена бошлангани олойдон Анатолий Суховий ёнида қаққирди:

— Шогирд бўлиб судрайд, юриш етар энди! Бугун сен металл эригасан. Сен бригадир, мен эса биринчи бригадани. Тажрибам бор, билимим етарли.

Анатолий ҳайрон бўлиб бригадирча қаради. Банноп, жиянаиб, уни пеш томонга бошлади.

— Бугун учирма бўлдинг, аяси! Қани, бошлайди!

Ҳар қачонидек пулат шу кўнги ҳам тежорлик усули билан эритилиб, 5 соат 50 минутда тайёр бўлди. Анатолий ёнида аёқ ҳурсанд. Ахир бу еш ишчининг биринчи марта мустақил эритган пулати-да! У устоғининг қўлини маҳкам қисди:

— Раҳмат, Банноп ака! Инсон-чингиз учун раҳмат!

Банноплар ишлаётган пеш коллективга коммунистик меҳнат коллектив деган шарафли ном берилди. Тўрт бригададан ташкил тоған коллектив меҳнат унумдорлигини ошириш, пешининг ҳар квадратметр тубидан қўлаб пулат эритиб олиш учун курашмоқда. Мартенчилар билан йиллик планни муваффақият билан бажаришди. Планага қўшимча равишда бир неча ғи тонна пулат ишлаб чиқаришди.

Биринчи пеш мартен цехининг машаққатли. Пулат эритувчилар шу қурашда янада унумдор ишлаб, партия съездида муносиб меҳнат совғалари тайёрламоқдалар.

А. АБДУҚОДИРОВ,

«Қизил Ўзбекистон» махсус мухбири.

ТЕЖАЛГАН ДЕТАЛДАН ҚУШИМЧА МАҲСУЛОТ

КПСС XXII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVI съездида муносиб меҳнат совғалари тайёрлаётган В. И. Ленин номидаги Самарқанд «Красный двигатель» заводининг коллективини ўтган ярим йилда пландан ташқари 6,5 процент миқдорда трактор ва автомобиль эҳтиёт қисмлари ишлаб чиқарди.

Қорхона коллективини КПСС XXII съезди очилаётган кунгача 10 ойлик планини бажариш, материал ва хомашёни тағин ҳам кўпроқ тежаш учун курашмоқда.

Банноп МИРЗАМатов.

ГАЗЕТХОНЛАР БИЛАН СУХБАТ

Редакцияда келатган хатларнинг мазмунини ҳар хил: биринчи жойларда содир бўлаётган турли янгиликлар, шахар ва қишлоқларимизнинг кун сайин обод ва кўркамлашгани, бошқасида муассасалар, корхона ва ташкилотлар фаолиятидаги камчиликлар ҳабаб қилинади. Меҳнаткашлар ёзаётган хатларнинг ҳаммасида мақсад битта: социалистик Ватанимизнинг шон-шухратини мукаддас тутиш, унинг кудратига кудрат қўйиш.

Айрим хатларда газетхонлар редакцияга савол йўллаб, ўзларини қизиқтирган масалалар юзасидан маълумлар босиб чиқаришни сўрайдилар.

Бу саҳифадаги материаллар республика меҳнаткашларининг шундай саволларидан айримларига жавоб тариқсидида босилди.

ЕР ОСТИ БОЙЛИКЛАРИ

Рўпарамизда Ўрта Осиёнинг иқлим халқаси. Улардан бири Ўрта Осиёнинг социалистик революциясидан аввал, иқлимий ҳолати бизнинг давримизда тузилган. Бу хатлар — республикамизнинг қазилма бойликлари ҳақидаги маълумотлар. Революциядан қадар ўлкамизнинг қазилма бойликлари деярли ўрганилмаган эди. Шу сабабли конларнинг сони ўнган ошмаган. Республиканинг бутун геологик халқасига назар ташлаган. Совет ҳокимияти йилларида рағли металлар, нефть, кўмир ва газ каби қimmat баҳо қазилма бойликлари нинг жуда кўп конлари топилиди. Бу конлар Ўзбекистон ва бошқа иттифоқчи республикалар геологларининг ғайрати ва мустақам ҳамкорликда ишлаганликлари натижасида топилиди.

Биринчи нефть конлари Ўзбекистонда Фарғона vodiysining жанубий районларида топилиди. Кейинги йиллари қора ва зангори олтин конлари Ўзбекистоннинг гарбиди. Бухоро-Хева нефть-газ вилояти ҳам топилиди. Бухоро-Хева нефть-газ вилояти катта халқ хўжалиги аҳамиятига эгадир.

Ўрта Осиёнинг биринчи йиллари республикамиз билан балансида кўмирнинг ҳиссаси 62 процентни ташкил этар эди. Ўрта Осиёнинг охирига келиб эса табиий газ ёнлиги балансида 62,5 процентни ташкил этгани керак. Фақат Газ вилоятининг запасларига 500 миллиард кубометр тақриб эди. Бу ҳақиқатан ҳам баста-туганмас бойлиқдир. Геолог нефтьчиларимиз ўз записи жиҳатидан Газ вилоятининг қолдиқларидан янги-янги конларни қидириб топиш мақсадида фидокорона ишлар қилдилар. «Оқ олтин» ўлкаси бўлган республикамиз зангори ва қора олтин дегирга ҳам айланб бормоқда. Ўзбекистон мамлакатимиз.

Янги саҳна асари

Тошкентдаги Максим Горький номида рус драма театрининг иккинчи коллективини француз ёзувчиси Жюль Эмоннинг «Учинчи бош» асари ҳақидаги комедиясини саҳнага қўйди. Спектаклни РСФСР да хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Михайлов саҳналаштирган.

«Учинчи бош» спектакли совет саҳнасида биринчи марта Тошкентда намойиш қилинмоқда. Асар ҳозирги замон буржуа судини фойда қилиди.

Шаҳрисабздаги «Хужум» бадиний тикши фабрикаси ранг-баранг ухсали дўналар, аёллар иллий жилеткалари, сўз-налар ва гиллавлар билан мамлакатимизда донг таратган. Фабрика коллективининг зўр дил билан тайёрлаган буюмлари Брюссель шаҳрида бўлиб ўтган Халқаро кўргазмада ва бошқа халқаро кўргазмаларда юқори баҳоланди. Бу йил Лейпцигга ўтказилган халқаро ярмаркада ва Копенгага (Дания) бўлиб ўтган кўргазмада Ўзбекистонликлар ҳам ўзлари тиккан бадиний буюмлар билан қатнашдилар. СУРАТДА: фабриканинг донгдор чевари Бонн Эргашева. Яқинда у СССР халқ хўжалиги ютуқлари нивастависининг бронза медали ҳамда қimmatбаҳо совғалари билан мукофотланди.

А. Ким фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

нинг қочғарқаси бўлиб қоляпти. Қидирув ишлари Ўзбекистоннинг гарбий районларида 30-йилларда бошланди. Бу вақтда Шура-санга нефтининг белгилари, Питнан районинда эса газ чиниб турган ерлар борлиги маълум эди. Муваффақият билан бошланган геологик-қидирув ишлари Ўзбек Ватани уруши йилларида тўхтаб қолди.

1953 йил геологик-қидирув ишларида янги босқич бўлди. Шу йилдан бошлаб, Ўзбекистон геолог ва нефтьчилари Ўзбекистоннинг гарб томонидида бепоян қўнларда катта-катта нефть ва газ конлари қидириб, унга ҳужум бошладилар. Сеталантепада Бухоро вилоятида биринчи бўлиб газ фонтани отилиб чиқди. 1955-1958 йиллар давомида Жарқоқ, Қоровулбозор, Жанубий Муборак конлари ҳам очилди. Уттан йили эса Шимолй Муборак ва Юлдузқоқ конлари очилди.

Бухоро-Хева нефть-газ вилоятида йилнинг биринчи конлари очилди. Бу конларни ўқиб, С. Ени-Кевес, С. Илйин, Е. Кудряшев, Л. Жуковский, К. Сотирлад, В. Чернов ваи етаци геологлар Лейн мукофотиға сазовор бўлдилар. Бу конларнинг очилиши йўлида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг нефть ва газ институти профессорларидан О. Акрамхўжаев ва А. Бобоев ўртоқлар ҳам катта ҳисса қўнлариди. Ҳозир геологлар олдига янада катта ва мураккаб вазифалар турибди. Энди навбат Ўз-Юрт, Орол кўли бўйи ҳамда Қизилқумнинг гарбий районларига кетди. Бу ерларда ҳам йилнинг биринчи конлари очилиши кўтилмоқда. Ҳозирги вақтда Немачи-Зири ва Денгизқўл районларида қидирув ишлари кучайиб кетди. Бу районлар Жарқоқ конидан жануби-гарбда жойлашган.

Қорақалпоғистон АССР нинг Ўз-Юрт саҳросига ҳам ҳужум бошланди. Теренқудда чуқурлиги 2500 метр бўлган биринчи разведка қудуғи қазиб тугуланди. Шу йил яна бир неча разведка қудуғлари қазилди.

Нефть-геологлар бу йил районлари бошқа муҳимасида геологлар билан ҳамкорликда ўрганадилар. Чунки, бу ерларнинг гарбиди фақат газ ва нефть запасларига мавжуд бўлиб қолмасдан, қурилиш материаллари ҳам кўпдир. Булар қаторига мрамар ва туз конлари қиради. Улар кўнў ва қозғо сановати учун хомаш сифатида хизмат қилиши мумкин.

Ҳозирги замон асосб-уқсуналар билан қуролланган юзларча геологик қидирув ва разведка партиялари республикамизнинг турли районларида қидирув ишларини қизитиб юбордилар. Республика мининг барча меҳнаткашлари сингари нефть геологлар ҳам юқонжон партияимизнинг XXII съездининг муносиб меҳнат совғалари билан қутиб оладилар. Ўзбекистонни мамлакатимизнинг қочғарқасига айлантиришга катта ҳисса қўнлариди.

Ш. ДАВЛАТОВ,
А. ВАЛНОВ,
геология-минералогия фанлари
кандидатлари.

Орол кўли ёнбағрида тошқин-мир ва фосфорит конлари бор. Бу конлар асосида минерал ўғит ишлаб чиқаришни ташкил этиш мумкин. Геологларимиз Ўз-Юрт саҳросида катта сув запаслари борлигини аниқладилар. Ичкилик ва техника мақсадлари учун сув бор. Демак, геологик қидирув ва разведка ишларини кенг қўламда олиб бориш мумкин.

Энди бир савол туғилди: нима учун геологлар Ўз-Юрт саҳросида нефть ва газ конлари қидириш-япти? Бунга қандай асослар бор? Ҳамма масала шундаки, бу ердаги тоғ жинслари Бухоро-Хева нефть-газ вилоятидаги тоғ жинсларига ўхшаб, уларнинг ҳаммаси бир хил геологик шарт-шароитларда пайдо бўлганлар. Шунинг учун ҳам геологлар бу ерларда нефть ва газ конлари очилди дедим.

Бухоро-Хева нефть-газ вилоятининг очилиши республикамизда ва кўнли қардош республикаларда ҳам геология қидирув ишларини кенг қўламда бошлаб юборишга имкон берди. Геология шариоти бир хил бўлгани учун Туркменистон геологлари ҳам ўз республикаларида ёнли конлари қидириш-япти. Катта ишлар қилмоқдалар. Ўзбекистон ва Туркменистон чеграсидан икки қардош республика геологларининг ҳамкорлиги билан ишларини натижасида Олоғ газ кони очилди. Қардош Тожикистоннинг Вахш vodiysida ҳам янги газ конлари топилиди.

Ўрта Осиё республикалари нефть ва газга бой. Уларнинг чегараси Жанубий Тянь-Шаньда бошланди. Касий дегизигача чўнлиб кетган. Бу ёнли конлари қарабой районлар жануб ва гарбий жанубда Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида нефть боё районлар билан туташиб кетган. Бу катта майдонда эгалаб ётган районлар бир хил геологик тарихга эгадилар. Бундан бир неча ўн ва юз миллион йиллар аввал бу ерда дегизик бўлган. Бу дегизини геологлар «Тегиз» дегизига дейдилар.

Фарғона vodiysida ҳам республикамиз геологлари катта ишларини амалга оширмоқдалар. Бу ерда кайнаётган деб аталган ва нисбатан ёш бўлган қатламларда сановат аҳамиятига эга бўлган конлар топилиди. Сурхондарё областида ҳам ишлар қизиб кетди. Бу ерда чуқурроқ жойлашган қатламларнинг разведка қилиш давом этмоқда. Учқизил, Лалмикрок ва Ховдан конлари бу қидирув ишлари натижасида яшармоқда. деб айтиш мумкин. Зарафшон vodiysining ҳам истиқбол катта. Пахтага боё Зарафшон яқин йиллар ичидан зангори олтинга ҳам макон бўлиб қолса ажаб эмас. Бу ернинг тоғ жинсларида учраётган нефть белгилари шундан далолат бериб турибди.

Ҳозирги замон асосб-уқсуналар билан қуролланган юзларча геологик қидирув ва разведка партиялари республикамизнинг турли районларида қидирув ишларини қизитиб юбордилар. Республика мининг барча меҳнаткашлари сингари нефть геологлар ҳам юқонжон партияимизнинг XXII съездининг муносиб меҳнат совғалари билан қутиб оладилар. Ўзбекистонни мамлакатимизнинг қочғарқасига айлантиришга катта ҳисса қўнлариди.

Республикада интернат мактаблар тармоғи йил сайин кенгайиб бормоқда. Янги ўқув йилидан бошлаб шахар ва қишлоқларимизда яна ўнлаб янги интернат-мактаблар қурилиб, ўқувчилар ихтиёрига берилади. Сураатда бини Урганчада қурилди. Бу янги интернат-мактабда ёш аҳолининг ўқилиш, дам олиши, меҳнат қилиши учун барча имкониятлар бор. Интернат-мактаб шў йил 1 сентябрдан ишга тушади.

И. Глауберзон фотоси.

БИЛАСИЗМИ?

Қушлар кўп ҳолларда учурилган ва аэропорт ҳодимларига халқит берибди. Қушларнинг санолатларга урилиб кетиши ҳодимлар кўп учирайди. Ҳозирги замон самолётларнинг тезлигида бирор кўш ёни қушлар таласи самолётга келиб урилиб, машина жиддий шикастланиши мумкин. Аэродромларда қушларни қайтарувчи электр қўрқичлардан, ракета-таралардан, ҳатто қушларга ёмон таъсир қилувчи ультратовушлардан ҳам фойдаланилади.

Дегизик сатҳинда 5629 метр баланд бўлган Эльбрус қўқисининг устида сув олдига 100 градус ўрнига 82 градусда қайнайди.

Хелословия Фанлар академиясининг профессор Вичерче медицинада муҳим аҳамиятига эга бўлган пластмассанинг қоллоғи эритмасини ихтиро қилди. Бу модда тирик туқималарга зарар қилмайди. Шу сабабли ундан одамнинг сунъий ички органларини ясаш мумкин. Бу моддани қилинган сунъий кўзга кўз олма, ларинг ҳаракатга келтирувчи мускулларни тикиш ёки ёпиштириш кўнли мумкин. Натижада сунъий кўз худди табиийдек бемалол ҳаракат қила олади.

Ленинграддаги қон қуйиш институтида қондан гемостатини паридан дорини олиди. Бу дорини баъзи асосий касалликларнинг даволашда яхши натижалар берибди.

Малайя архипелаги ороллари группасига кирувчи Комодо оролида зарар деб аталувчи гигант налтанаскалар йайи. Узулини 3 метрдан ошадиган бу махлуқни ериш аҳоли андаҳқа деб ҳисоблаган Комодо варани дунёдаги энг йиринг налтанаскадир. Аммо ундан ҳам йирингроқ махлуқлар бўлади. Масалан, Ориноко тими соқининг бўйи 7 метр, баъзи илонларнинг узунлиги эса 10 метрдан ошади.

Витамини киши организмидан жуда зарур. Бу витамини киши организмидан турли ара-чакалар, чипқон, қичма, темирўтидан сақлайди. Шунингдек, бу витамини организмнинг рангтен ва радиоактив нурларнинг зарарли таъсиридан ҳимоя қилади. Бу зарур витамини ўсимлик молларда, ҳайвонлардан олинганда, ёғларда, тухум сариғида, баланд ва айнаси бўяниган ёғда кўп учирайди.

ТОҒ ЧЎҚҚИСИДА РЕТРАНСЛЯТОР

Бухороликлар Тошкентдан бериладиган телевизион эштитиришларини кўришга кўндан эруманда эдилар. Бунинг учун махсус ретранслятор турли талаб қилинади. Шу кўнларда бу телевизион ретранслятор турли-лиши бошлаб юборилди. 2 минг метр баландлидаги тоғ чўққисидан барпо қилинган бу иншоот ишга туширилган. Бухоро областининг Навоий, Комимех, Қизилтепа, Ёнқудовон, Вобкент, Бухоро ва бошқа районларнинг аҳолиси Тошкент телевизион станциясининг эштитиришларини кўридилар. Ретрансляторни қураётган Навоий ГРЭСи қурувчилари ва Бухоро алоқачилари уни КПСС XXII съезди арасида ишга тушириш мақбуриятини олдилар.

БЎСТОНЛИҚ БОҒЛАРИДА

Тошкентдан қайиб, шарқий-шимолий айд олган саҳиб кўп йиллардан бери аждоиб бир маконда қўнлади: қор атрофи қўққа туташган тоғлар билан бўлган сўлим vodiysлар, зилол буюмлар, тошдан-тоғга урилиб оқиб-етибди. Табиатнинг бу аждоиб сановатини кўриб хол қоласан, киши. Бу ернинг ёсимликлари дунёси го-мий бўлибди. Тоғ-тошлар устида ёсучи сўйхалардан тортиб ян-яшил арчазорлар ва ёнқоқ, олма, ўрик, шафтоли, бодом, нок, тоқ ва бошқа ямғирли хил мевалик боғлар қўнлади. Табиатнинг бу ёнқоқ бўлиб ётиштирадиган писта, тоғола, бўлака, қатронғи, сўлас каби ёввойи меваларни айтмаймиш? Булар жуда ҳушқўр.

Бўстонлиқнинг иқлими, тупроғи, суви бу сўйхалар ва боғларнинг яшаш, ҳар йили мева бериши учун жуда қўнлади. Чор атрофдоғи тоғлар боғларга ебё поёнбодий уларни со-вукдан, иссиқ гармселлардан ҳимоя қилади. Қиш илқ, ёз эса ҳақим бўлади. Шу сабабли Бўстонлиқ табиий мевалар маконидир.

Бўстонлиқда мевачиликни ривож-лаштиришнинг истиқболи катта. Хумсон, Сиджак, Хўжакент, Бурҷиқула, Богитсон ва Навий қишлоқларидаги миришқор боғворлар ўрик, олма, гу-лос, олча, олхўри, шафтоли, бодом,

ёнқоқ, беҳи, жийда каби мевалардан доимо юқори ҳоли олиб келишади. Бу боғларда иқлим қўнлайи ва боғворларимизнинг меҳнати билан бунёдга келган турли хил мевалар: оқ, оқпар, қантқачи, зогора ёнқоқлар, дёйсизли, нок-нашватлар, писта, бодом дёйсизли, ҳаммаси бор. Ўзгуборбон И. В. Мичурин «дархот — комбинат» деб аталган ёнқоқ бу ерда яшаркан. Бу ердаги табиий ёнқоқзорларга етарли эътибор беришмайди.

Бўстонлиқ олмаси ҳам жуда эриш-хур. Боғларда ерлар мобайлида эриш, жоноқи, ниркане, қизил тарам, қабди олма навлари етиштирилиб келинади. Бу боғларда семиркане, розмари каби олма навларини ҳам экиб, ҳосил олиш мумкин. Олма-ларимиз ва мевачилик билан шугулланувчи ташкилотлар олмаларнинг сер-ҳосил навларини янада кўпайтиришга кўнроқ аҳамият беришлари кер-рак.

Тоғола ҳақида ҳам кўп нарсаларни айтиш мумкин. Тоғола табиий ҳолда кўп учирайди. Уларнинг турли ёввойи навлари арчазорларда,

Мўйноқда, бир томчи ширин сувнинг қиммати гавҳарга тенг. Шунинг учун ҳам оролда ширин сув қатламларидан фойдаланиш қўндан-қўнға актуал, халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлган масалалардан бири бўлиб қолди. Бу муаммони ҳал этиш мақсадида ёш илмий ҳолим Я. Содиқов 1956 йилда Мўйноқ орол-га жўнаб кетди.

Мўйноқ ороли Орол дегизидида жойлашган. Бу ерда — Мўйноқ, Учсой ва бошқа қишлоқлар ҳамда иттифон аҳамиятига эга бўлган бо-лиқ консерва заводи бор. 1953 йилдан бошлаб Мўйноқ қўлтигидаги сув шўрлидан, у ичишга ярам-май қолди. Сув Амуудардан парон халда келтириладиган бўлди. Қиш-да эса орол аҳолиси қор ва муз-

★ ★ ★
ФАН ЮТУҚЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Ширин сув

дан эритилган сувни истеъмол қилади. Ёш олим ўз ишида ер ости ширин сув манбаини топиш. Йўлида кўнл ва сабот билан иш олиб бор-ди.

Илмий ҳодимнинг бу ерда олиб борган иши фақатгина ширин сув ҳавзалари борлигини аниқлаш ба-лангига чекланиб қолмади. Тажри-ботчи бу ҳавзаларнинг келиб чи-қиш сабабларини, ундан эзоқ-ванлар давомида максамал фой-даланиш масаласини ҳам ўрганди. Ўшанг, у юқоридидаги муаммолар-нинг илмий асослаб беришга муваф-фақ бўлди.

Ёш олим ўз ишида ер ости ширин сув ҳавзаларидан турли фой-даланиш усуллари ва унинг запас-ларини аниқлади. Оролда топилган ер ости ҳавза-сидан олинатган сувнинг бир ку-бометри 22 тингидан тушди. Ваҳоланки, парохолда келтирил-ган сувнинг бир кубометри 77 ти-нингга тушарди. Қўнлиб турибди-ки, топилган сув уч баравар арзон бўлиб, бундан ташқари бу ишда банд бўлган ишчи кўчларига ҳам зарурат қолмади. Мўйноқда то-пилган ширин сув запаси етарли.

Илмий тадқиқот ишлари нати-жасида Мўйноқ ер ости ширин сув ҳавзалари Орол устидаги на-мликнинг қўнға сингичидан пайдо бўлган ва унинг асосий келиб чи-қиш сабаби илмийнинг ўзгариш-дан эканлиги аниқланди.

Яқинда Ўзбекистон ССР Фан-лар академиясининг Геология бўли-мининг олимлари кенгашида ёш олим Я. Содиқов геология-минералогия фанлари кандидат деган илмий даражани олиш учун «Мўйноқ оролидаги ширин сувларнинг кели-би қичиши ва улардан халқ хў-жалигига фойдаланиш» деган те-мада диссертация ёзди. Мухим темада ёзилган бу илмий иш олимлар даврасида қизғин маъ-қулланди.

Мўйноқ аҳолиси ширин сув ба-лан таъминланди.

М. ЗОКИРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар ака-демиясининг Геология институти-нинг илмий ҳодими.

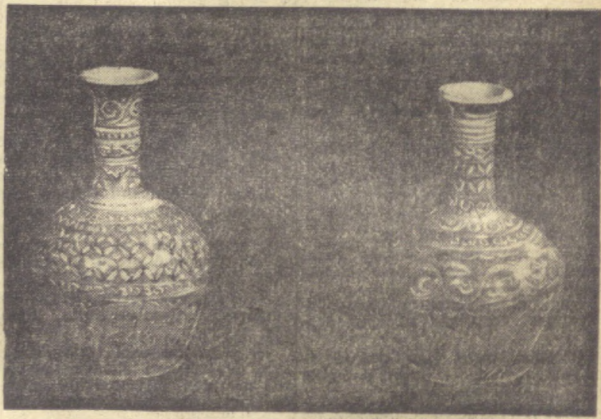
Гипс кони

Гипсини қўрилишда, меди-цинада, ҳайкалтарошлиқда ва халқ хўжалиқимизнинг бошқа соҳаларида нақадар муҳим хомаш эканлиги ҳаммага маълум. Қамчишбойи кони республикамизни ана шу гипс билан таъминлайди. Бу ердан йилга 1 миллион тонна гипс тоши қазиб чиқарилади. Бу янги корхонада ишлар очиб ўсганда олиб борилади, ишлаб чиқариш процеслари тўла ме-ханизациялаштирилади ва ав-томатлаштирилади. Хомаш-нинг бир қисми шу жойнинг ўзида қайта ишланиб, ундан тайёр гипс қилинади.

«Ўзгипротажпром» институ-тида янги корхона лойиҳаси тузилмоқда. Корхона қурили-шига келгуси йилдан кириши-лади.

Н. СОДИҚОВА,
музей директори.

СУРАТДА: Риштон қулол-лари ишлаб чиқарган қува-чалар. Бу қувачалар Парижда ўтказилган виставкада кўр-тилган.

Турли табиий мевалардан ҳосил қилинган Бўстонлиқдаги бўш ёнқоқлар, дарахлар ва тоғ ёнқоқларидан ичкили фойдаланиш мумкин. Бўстонлиқда анжир, анор билан бир қаторда хурмо, сакин, чўд каби субтропик мева ва янқилар ҳам етиштириш мумкин. Гап — кўн билан парвариси қилинган қолан. Аф-суски, Бўстонлиқда мой экин тажри-боти қилинмай, охирига етказилмай тўхтаиб қўнлади.

Кези келганда шунга айтиш кер-раки, Бўстонлиқда мевачиликни ривож-лаштиришда Р. Р. Шредер но-мидида мевачилик ва сабзавотчилик илмий-тежирини институтига Бў-стонлиқдаги тажриб станцияси қозимлари аниқгина — илмий-тежирини тажрибчаларини фтказолат ҳам, ани-либ ишга келганда, илар — сўстлик қилмоқдалар. Ўзбекистон ССР Фан-лар академиясининг Ботаника ин-ститути ҳам Бўстонлиқда мевачили-нини янада ривожлантириш ишига ҳисса қўнмайди. Бўстонлиқда та-биий эгилган мевачилик соҳаси ра-қобатдон ёввойи мевалардан ичкили фойдаланиш мумкин. Ирганда ширин бодом, шафтоли, олхўри пай-ванд қилинса, яхши ҳосил бериши мумкин. Четанга нок иланса барвақт-нишади. Ёввойи аччиқ бодомга ан-жир, шафтоли ва ширин бодомлар-нинг паванд қилиб кўпайтириш му-кин.

М. ТУҶНОВ,
биология фанлари кандидати.

Самимий дўстлик

СССР Министрлар Совети

Раниса йўлчи Н. С. Хрущёвнинг таълимий буюми, Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Гана республикасининг Президенти ва ҳукумат бошлиғи доктор Кваме Нкрума бугун Тошкентга келди. Ганалик меҳмонларни совет кишилари эр эҳтиром билан кутиб олаётганлар, иштифот қўриқлаётганлар. Бу бечис эмас, афлатта. Совет Иттифоқи хоҳ кичик, хоҳ катта барча миллатларни ҳурмат қилади, империализм ва мустанақчилик зулими остида азоб чекаётган халқларни қўллаб-қувватлайди, мустанақчиликка эришган мамлакатларга қўллаб-қувватлайди.

Гана яқинда мустанмақчилик асоратидан халос бўлган ёш мустанақ давлатдир. Гана халқи мустанмақчилик қўлга киритишга оғир ва машаққатли йўлни босиб ўтди.

Маълумотларга кўра, узоқ замонларда Ганани Африкада мустанмақ Гана давлати бўлган. 1947 йилда Ганада борган араб сайёҳи Ал-Бақр Ганани экономикаси ва маданияти ривожланишда давлат деб эътибор. 1946 йилда Ганани шимолдан келган бербарлар босиб олаётган. Шундан сўнг Гана ички қурола ҳақида.

Гана республикасининг Тана портада «А.К. Габриел» номида Совет рефрижератори дан балиқ тўталоқда.

М. Редькин фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

мустанмақ бўлиб қолаверди. Халқ тўла мустанмақлик учун курашни давом эттирарди ва нисбатан 1957 йил 6 мартда Аккрада Британия байроғи тутирилиб, Гананинг қўллаб-қувватлаш мил байроғи кўтарилди. Шу тариқий воқеадан бошлаб Олтин қирғоқ Гана деб атала бошлади. 1960 йил 1 июлда Гана республикаси эълон қилинди.

Гана мустанмақ бўлган, миллий ҳукумат экономика, маданиятини юксалтириш, аҳолининг моддий-маиший турмушини яхшилаш қарорларини кўра бошлади. Кейини йилларда бу соҳада анчагина ишлар қилинди. Бозор чет эл компанияларига қаршии санат корхоналари устидан ҳукумат қаророти фтирилади. Нефтни қайта ишлаш заводи, тамаки ва ёғочот фабрикалари, совуқ, қорғоз, қуришчи материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналари шунда тутирилади. Ганада бирик миллий капитал йўқ. Шунинг учун Гана

йилда Волта иншоотлари 1959-1964 йилларга мўлжалланган беш йиллик план программасига кирилади. Кваме Нкруманинг сўзига қараганда, беш йиллик план иқтисодий мустанмақчиликка эришиш учун асос солади. План қараротлари 342 миллион фунт стерлинг. Шундан 100 миллион гидроэнергетика иншоотларига сарфланади. Беш йилликда 600 га яқин катта ва майда корхона қурилади. Булар 100 хилдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқаради. План қишлоқ хўжалигини ривожлантиришни, ижтимоий-маданий муассасалар сонини кўпайтиришни кўзда тутади.

Танки сўбат соҳасида Гана танк-тотура янши ва позиция бетафторлик сўбатига асос қўлади. Гана ҳукумати янши ва буткул курасталашиш тарафдоридир, халқор жаҳонли мустанмақчиликни тинч музокаралар йўли билан ҳал қилиш тарафдоридир. Гана халқи мустанмақчиликни ҳар қандай қўриқчиларни кескин қарайди. Африка халқларини мустанмақчиликка, империализмга қарши курашда бирликл, ҳамкорликка қайтилади.

Совет Иттифоқи Гана мустанмақчилигини биринчилик қатори тандаи ва беш республикадан ўз ёрдамини асосийлигини айтиди. Икки мамлакат Ўртасида имзоланган шартномага мувофиқ, совет таъшиқотларини ёрдами билан Ганада балиқчилик санати корхоналари қурилади. 200 миң киловатт қувватга эга бўлган гидроэлектростанция барпо қилинади. 3 та шикорчилик ва маккажхориқорлик совхозлари таъшиқотилади.

Гана халқи бетафтор совет ёрдамидан жуда мамун. Шунинг учун ҳам ганаликларнинг совет халқига меҳри эфр. Гана халқи Ганада сафар қилган СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни шоду-хушралик билан кутиб олиб, беш совет халқига бўлаган ҳурмати эно бир қарра ҳурр қилади.

Ғафот Л. И. Брежневнинг Ганада бўлиши ва Президент Кваме Нкруманинг Совет Иттифоқида сафари Совет-Гана дўстлигини мустанмақлашга хизмат қилади.

Ф. АБДУЛЛАЕВ, Ўзбекистон Олий Совети Фанлар академияси Шайхонини с-лик институтининг илмий ходими.

Москвада Италия тўқимачилик машиналари виставкиси

МОСКВА. 14 июль. (ТАСС). Бугун М. Горький номида Марказий маданият ва истирохат паркида Италияда «Тематекс» фирмаси ишлаб чиқарган тўқимачилик машиналари виставкиси очилди. Бу виставкада бир-бирига яқин бир қанча

фирмалар — «Карини», «Савино», «Санфем» ва «Текстильтехника» фирмалари ҳам қатнашмоқда. Меҳмонлар Москвада жун ва сунъий тола ишлаб берадиган тўқимачилик машиналарининг бугун бир цехини қўрсатмоқдалади.

Қ А Й Т И Ш

МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

Николай Тоболнин кўчада кўришса кўни-қўшни ва танишлар уни таъассус билан кутиб оладилар, ҳол-аҳвол сўрайдилар:

— Коля, со-саломатмисан? Аҳволларинг яхшимми? — Э, биласанми, Коля амаким фронтда бўлган. Унинг авчагина орден ва медаллари бор, — мақташарди болалар.

— Одобил ва чиройли, дейишарди қизлар.

Онаси Надежда Михайловнанинг эса секинчи ячига сиғмасди. Чунки Николай онаси тўғрисида доимо гапхўрлик қилар, уни ҳеч ранжитмас эди.

— Кўра тегмасин, ўғлим Николай олтин бола, — дерди у қўшин асвларга.

Шу айлда оилар ва йиллар ўтди. Қизларнинг бирида Николайга «кўз тегди». У унга жуда кеч, маст ҳолда қайтди.

— Болом, сенга нима бўлди, — ҳайрон бўлиб сўради она. Бугун маони олган эдик. Оғайиналарим ресторанда тақилар қилишди.

Николай эртасига уридан эфрга турди. Иши ҳам унумсиз бўлди.

Николай, сенга нима бўлди? — койиди мастер. — Бугун нормани ҳам уздайди олмабсан...

Уша-уша, Николай бобош улфатларинг бетамиз таъсирига берилдинг. Ичкиликка ҳужуқ қилди. Бора-бора Николай овқатни ҳам ўз раъмасига эмаллаган бўлиб қолди. Охири заводдан ҳам ҳайлалди. Даволаш учун бир неча бор мажбуран шифохонага жойлаштиришди.

Меҳрибон она Надежда Михайловна унда тўғридан одам бети қаралайдиган бўлиб қолди. Бунинг устига кўнда маст Николайнинг маънавий айтмаси...

Қўнунинг бирида Тошкент шаҳар. Қўнунинг район милиция бўлимининг янги таъинланган участка вакили старший лейтенант Костин уй дафтариини текширгани Тоболнинлар квартирасига келди. Надежда Михайловна йилгаб утирар эди.

— Ха, нима бўлди? Сени ким хафа қилди? — сўради милиция ходими.

— Ўғлим, — жавоб берди аёл. — Ўз ўғлим. Уч-тўрт йилдан бера ҳеч тинчлик йўқ. Бир ой ишласа, уч ой маст бўлиб юради. Неча

Кўнунинг ишчи билан қир ва далалар, тоғ ва адрлар ажойиб сайроғига айланди. Ҳозирги кўнда тоғларда бўлган қиш бунинг қишга айланди. Ҳозирги кўнда тоғларда бўлган қиш бунинг қишга айланди. Ҳозирги кўнда тоғларда бўлган қиш бунинг қишга айланди.

А. Заблужный фотозды.

тивнинг ҳаракати қўшилса, Николайни арақ балосидан бутунлай кутқарар эдик.

— Тўғри. Петр Михайлович, Лекин у хамамага таниқли. Ҳеч ким уни ишга қабул қилмайди.

— Бозовта бўлманг. Ўзим гап-лашман.

Участка вакили ишлаш тўғрисида Николай билан ҳам сўзлашди. Сўнра «Ташсеельмаш» заводига бориб, 22-цех бошлиғи Б. Л. Тагировага мақсадини тушунтирди.

Ҳозир Николай Тоболнин шу 22-цехда ишлайди. Надежда Михайловна хурсанд. Николайнинг уш ҳам.

— Мен иккинчи марта дунёга келдим. — дейди у.

Ха, бу рост гап. Милиция старший лейтенант Костин, цех бошлиғи Тагирова ва завод ишчиларининг маъхўрлиғи туғайли Николай Тоболниннинг кўзи очилди. Ўз аслага қайтди.

С. САЛОВЕВ.

Ошанда Чанга гап

ЛАОС МАСАЛАСИГА БАҒИШЛАНГАН КЕНГАШДА

ЖЕНЕВА. 14 июль. ТАСС махсус мухбири К. Ромашовский хабар беради: Раислик қилувчи Г. М. Пушкин (Совет Иттифоқи) Лаос масаласига бағишланган Женева кенгашининг бугунги мажлисини очиб, Франция делегациясини Французия миллий байрами — Бастилиянинг қўлла олнинчи кўни билан таъриқлади ва француз халқига муваффақиятлар тилади.

Шундан кейин мажлисда Бирма вакили Д. Барнингтон сўзга чиқди. У, Лаос масаласига бағишланган кенгашининг қатнашчилари Лаос проблемасини ҳал этишга оғир мавжуд тақлиларини бетафтор қараб чиқа бошлаш керак деди.

Сўнра Хиндистон делегациясининг бошлиғи К. Мейсон сўз олди. У, Лаоснинг бетафторлиги масаласи юзасидан кеза ўзи тақдим этган декларация лойиҳасига кў-

шимча равишда протокол лойиҳасини кенгашга ҳавола қилди. Протокол лойиҳасига гап асосан кузатиш ва контроль қилиш халқор комиссиясининг ҳуқуқлари ва вазифалари тўғрисида боради. Протокол лойиҳасида Женевада биринчи битимлар ич-Лаосга 1954 йилдан бери Лаосга рўй берган ўзгаришлар ҳисобга олинган.

Халқ Хитойи делегациясининг раҳбари Чжан Хань-фу Америка дипломатларини ўз позицияларини қайтадан кўриб чиқишга ва, аявало, Лаоснинг ишларига аралашмагани тўғрисидаги мажбуриятларини ва шундан кейин контроль ҳақидаги масаланинг муҳима қилинишини рози бўлишга даъват этди. Америка вакили, — деди у, — кенгашимининг контроль ҳужжатлари муҳима қила бошлашига қарши айтироқ билдирмаганга ўхшайди. Аммо, иккинчи томонда, у бу ҳужжатларнинг муҳима қилинишини олдидан халқор комиссиянинг ҳуқуқлари тўғрисидаги масалалар қараб чиқилсин, дедилар қилмоқда. Баъзи биларлар, — деб сўзини давом

этирди Чжан Хань-фу, — агар биз Лаоснинг бетафторлиги тўғрисидаги масалани муҳима қилганидан бўлса, шундан кейин контроль масаласини ҳал этиб бўлмайди, деб хавфсизлаштирилган айтилади. Бундай хавфсизлаштирилган ҳолати йўқ. Бетафторлиқ тўғрисидаги масала ва контроль тўғрисидаги масала ўз аҳамияти жиҳатидан бир-бирига ўхшаш масалалар бўлмасам, лекин аниқ вақтда улар бир-бири билан боғлиқан масалалардир.

Америка вакили, деди Чжан Хань-фу сўзининг охирида. — Лаос проблемасини тинч ҳал этишга иштироқчилар катта устулинига эга бўлган ва ўзларининг асоси рақиблари дарвозасига 3 гўп киришти, ўз дарвозаларидан биттагина тўп ўтказдилар.

Ростов билан Тибидиседа ҳам қиш ҳодиса рўй берди. Аяинча ўз майдонда катта маҳорат билан ўйнайдиган Ростовнинг армия командири сўғити турда муваффақиятсизликни уқради. Армиячилар «Авангард» (Харьков) спортчиларидан 0:1 ҳисоби билан мағлубиятга учраб, икконтла муҳим бўлган икки очкодан ажрадилар.

Узоқ вақтдан бери биринчи гуруҳда иштироқчилар кўпдан бермай келадиган москвалик торпедчиларнинг бу қар омади келмай қолди. Бу командани қарши янган торпедчилар диниқчилар уш икконтла муҳим хурсанд қилдилар. «Динамо» билан «Торпед» учрашув натижа 3:0 (6:4) билан торпедчилар фойдасига ҳал бўлди.

Бу кутилмаган ҳодисалар туринр жадвалда унча янанди ўзгаришлар кiritмади. Агарла навабгади турда яна шундай ҳодисалар рўй берса, пешадамлар ўз ўриларидан ортига силжишлари мумкин.

ГЕРМАНИЯ БИЛАН СУЛҲ ШАРТНОМАСИ ТУЗИШ КЕРАК

БЕРЛИН. 13 июль. (ТАСС). Германия Демократик Республикасидаги завоқ, фабрика, шахталар, янги куришларда ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш корпоративларида йилгишлар давом этмоқда. Бу йилгишларда Германия билан тузилган ва Германия Демократик Республикаси билан тузилган Халқ олағаси яқинда қабул қилган сулҳ плани муҳима қилинмоқда. Йилгишларнинг қатнашчилари Совет ҳукуматининг ҳар икконтла герман давлати билан сулҳ шартномаси тузиш ва Гань-бий Берлинни демилитаризация қилишга эркин шаҳарга айлантириш тўғрисидаги тақлифларини қишги маъқулламақдалар.

Йилгиш немиш берган союзи Марказий кенгаши Гань-бий Германия йилгишга мувофиқ айтилиб уларини ҳар икконтла герман давлати билан сулҳ шартномаси тузиш тўғрисидаги талабномасига измо тўплагига даъват этди.

Германия Демократик Республикаси Давлат кенгаши раисининг ўринбосари, християн-демократик союзнинг бош секретари Г. Геттинг «Нейес Дейтланд» газетасининг ходими билан сулҳ шартномаси тузишга қарши айтироқ билдиргани айтиди: Бонн ҳукуматининг сисасати реалист сисасат бўлмай, Европада тинчликка хавф туғдираётган бир пайтда Германия Демократик Республикасининг сулҳ тузиш планини тинчликсевар немисларнинг қайли ва онгига тобора сингиб бормоқда.

Демократик Германия Миллий фронт Миллий кенгаши президенти раисининг ўринбосари Хорет Браш шу газетда босилган мақолада тақлифларини айтиди: Хар икконтла герман давлати билан сулҳ шартномаси тузиш немиш халқининг ва тинчликсевар инсониятнинг энг йўз душманлари бўлган гань-бий герман милитаристларини қишлоққа қўйган бўлур эди.

ПИОНЕР ЛАГЕРЛАРИДА

ҚУШҚУПИР. Райондаги Калинин номида мактаб ўқувчилари пионер ёзини кўнунда ўтказмоқдалар. Со-салтин бозда таъшиқоти элган бу мактаб лагерининг биринчи сменасида 50 дан ортиқ ўқувчи миришди лам олган эди. Ҳозир эса бу ерда 60 ўқувчи ҳорин қинарляпти. Улар таъриб ер участкасида етиштирилган маюнажхориқ, пияз, қарам, қуру ва бошқа хил экинларни ҳам меҳр билан парварши қилмоқдалар.

Р. ҲАНАНОВ.

ТУРАҚУРГОН. Сайрам қишлоқ со-ветизаги колхозларда биринчи дегерда пахтакорларнинг юзга яқин фаранди қуч-гайрат қилишти. Дегергаз иштин ҳаёт ўқувчилари зериктирмади. Улар енгил атегиза, шахмат-шаши ва волейбол ўйинлари бўйича тез-тез мусоробалар уюштирилди, адабий ва савол-жавоб кечалари ўтказилди, қишқ-қишқ кино-фильм ва концертлар томоша қиладилар.

Б. НАЗАРОВ.

ҚУНҒИРОТ. Райондаги уш узоқ бўлмаган ая-яшлар дархотроқ қўннида «Қўнғирот» совхозининг пионерлар лагери жойлашган. Ишчи-хизматчиларнинг 60 га яқин ўғил-қизлар таътибга лагери районида энг намуналик хисобланади. Унда ушдан ортиқ гўтарам ишлаб турибди. Бош пионер воқитий Ган Людмила, гар-оғичи—Хмелева, Литвинцева ва бошқалар пионерларнинг секинли меҳрибонлари бўлиб қолди.

О. ҚУВОНДИКОВ.

КОСОНСОН. «Коммуна», «Денис йўли», «Правда», «Кизил Октябрь» колхозлари ая «Қўнғирот» совхозининг манзарали боғларидаги пионерлар лагерларида 200 га яқин ўқувчи явраб дам олаётди. Уларнинг қўнғилла ва қувиқхориқ қинарляшлари учун барча шароитлар яратиб берилган.

Б. КАРИМОВ.

ТЕКИНХУР КЎЧИРИБ ЮБОРИЛДИ СУД ЗАЛИДАН

Урган райондаги Чалиш пос-селасида истиқомат қилувчи Темирохон Тожиқмуродов ҳеч қандай ишларга Тожиқмуродови Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг шу йил 17 май фармони билан билиб қолган ортиргани. У ҳозир Шарифа Тўрамоҳинова ҳам жамоат ишда ишлагани йўз қўймай қўй-эчинларини боқтириб келган.

Яқинда Урган район халқ суди пос-селасида аҳолиси иштирокида Т. Тожиқмуродовни суд қилди.

Суд ҳайати ҳалол меҳнатдан бў-йил тоғлаб, текинхурларча қуч қўрувчи Т. Тожиқмуродовни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг шу йил 17 май фармони билан билиб қолган ортиргани. У ҳозир Шарифа Тўрамоҳинова ҳам жамоат ишда ишлагани йўз қўймай қўй-эчинларини боқтириб келган.

Яқинда Урган район халқ суди пос-селасида аҳолиси иштирокида Т. Тожиқмуродовни суд қилди.

«Кизил Ўзбекистон» мухбири.

КУТИЛМАГАН ҲОДИСАЛАР

Футбол чемпионатининг охири қилинган сари қураш қизиб бормоқда. Футбол майдонларида кутилмаган ҳодисаларнинг тез-тез рўй бериб турганини иштироқчилар ҳайрон қилиб қолди. «Пахтакор» футболчилари «Аммо» командаси билан ўрашганларда қариб 90 минут қураш қилиб 0:1 ҳисоби билан ютиқиб қўйилганлар командасини аҳолини бир мучча ёмон аҳволга солиб қўйган эди. Қуни кеч пахтакорчилар москвалик спартакчилар билан ўрашди янча мағлубиятга учрадилар. Туринр жадвалини бошқариб бораётганлар сарида турган команда учун кетма-кет икки ўйинни ютиқиб иш нисҳатда оғир иш бўлди.

Кутилмаган ҳодиса бошқа шаҳарларда ҳам бўлиб ўтди. Москвининг икки командаси—Армиячилар ва диниқчиларнинг учрашувидан армиячилар катта устулинига эга бўлган ва ўзларининг асоси рақиблари дарвозасига 3 гўп киришти, ўз дарвозаларидан биттагина тўп ўтказдилар.

Ростов билан Тибидиседа ҳам қиш ҳодиса рўй берди. Аяинча ўз майдонда катта маҳорат билан ўйнайдиган Ростовнинг армия командири сўғити турда муваффақиятсизликни уқради. Армиячилар «Авангард» (Харьков) спортчиларидан 0:1 ҳисоби билан мағлубиятга учраб, икконтла муҳим бўлган икки очкодан ажрадилар.

Узоқ вақтдан бери биринчи гуруҳда иштироқчилар кўпдан бермай келадиган москвалик торпедчиларнинг бу қар омади келмай қолди. Бу командани қарши янган торпедчилар диниқчилар уш икконтла муҳим хурсанд қилдилар. «Динамо» билан «Торпед» учрашув натижа 3:0 (6:4) билан торпедчилар фойдасига ҳал бўлди.

Бу кутилмаган ҳодисалар туринр жадвалда унча янанди ўзгаришлар кiritмади. Агарла навабгади турда яна шундай ҳодисалар рўй берса, пешадамлар ўз ўриларидан ортига силжишлари мумкин.

Редактор ўринбосари А. ИСМОИЛОВ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

16 ИЮЛЬ
12.00 — Буюк сикхгар спекти (М. Горький номида театрда), таъ-фис вақтида — Физкультура билан шуғулланиш, 18.30 — Сикхри ма-зани (болалар учун қўнғирот фильми), 19.00 — Металлургия кўни (Ўзбек тилида), 19.50 — Хайр, наптарлар номи бадий фильми, 21.15 — Буюк кўнн буючиси Рабиндранат Тагор (Ўзбек тилида адабий-драматик ас-тириш) ва Телевизион янгиликлар.

17 ИЮЛЬ
19.00 — Лола (С. Зуннунованинг шу номидаги ҳикояси асосида ўзбек тили-да телевизионизация), 19.50 — Шаҳар нуришдаги янгилик (Ўзбек тили-да янги-оммабо фильми), 20.00 — Телевизион янгиликлар, 20.20 — Бер-линнинг шикойи-гарбиди (Совет Ар-мияси жангчилари учун телевизион фильми), 21.20 — Ўзбекистон Борис Лав-ренев (туғилган кўннини 70 йиллиғи-га бағишланган адабий ас-тириш), 22.05 — Раисга тақлиф.

ТЕАТР

СВЕРДЛОВ НОМИДА КОНЦЕРТ 21.15 — 18.19.20.21.22.23/VI да Ме-ксина артистларининг концертлари. Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар соғилмоқда.

ОКУРГ ОЦИЕРЛАР УПИДА (ёзги театр), 16/VI да Тагар драмиси артистларининг хайрлишу гастроли. Янги спектакли Виндон (3 пар-лали музикали драма). Спектакл кеч соат 9 да бошланади. Билетлар соғилмоқда.

КИНО

КИШИ КИНОТЕАТРЛАРИДА:
Парин Моно Марин ибодатхонаси (2-серия) — «БАТАН» «МНР» (ку-дуз ва кеч соат 5 да), «БАТАН» (1 ва 2-серия кеч соат 5 да).
Машистин поездлар қайтарди — НАВОИЙ номида «ЕШ ГВАРДИЯ» (кудуз ва кеч соат 5 да).
Буюк юриш — СОВИР РАХИМОВ номида (кудуз ва кеч соат 5 да), «КОМ-СОМОЛ 30 ИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кеч 6 да), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).
Тош уфилар — «ИСКРА» (3-ада), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ИЛЛИГИ», «ДРУЖ-БА» (кудуз ва кеч соат 5 да).
Хавфли раис — «ИСКРА» (1 ва 2-ада кудуз ва кеч соат 5 да).
Сенинг бахтин — «ЎЗБЕКИСТОН» (кудуз ва кеч соат 5 да).
Шилин диллари (куфт соатларда), Мисорлардаги байронлар (эрталаб соат 10 да), «СПУТНИК».

Рим кинематографи — «КОМСОМ-ОЛ 30 ИЛЛИГИ» (кудуз ва кеч соат 5 да).
Бизнинг Икки Сергеевич (кудуз соат 12.34.5 ва кеч 5.35 ва 8.15 минутлар).
Нонжонко юрт — Озарбайжон (кудуз соат 1.25.4.10, кеч 6.35 ва 9.35 минутлар) — КИНОТЕАТРАСИ.

ЕЗГИ КИНОТЕАТРЛАРИДА:

Парин Моно Марин ибодатхонаси — «ФЕСТИВАЛЬ» (2-серия кеч соат 9.15 минутлар, 1 ва 2-серия кеч 10.15 минутлар).
Рим кинематографи — «КОМСОМ-ОЛ 30 ИЛЛИГИ» (кудуз ва кеч соат 5 да).
Бизнинг Икки Сергеевич (кудуз соат 12.34.5 ва кеч 5.35 ва 8.15 минутлар).
Нонжонко юрт — Озарбайжон (кудуз соат 1.25.4.10, кеч 6.35 ва 9.35 минутлар) — КИНОТЕАТРАСИ.

Нашир. Б. 165